

Riksintressen inom Rans sameby

Områdesbeskrivningar av varje område av riksintresse inom Rans sameby. Områdena finns utritade i karta i Rennäringens tittskåp Ren2000. Dessa områdesbeskrivningar kan också läsas direkt i kartan genom att man använder "pilverktyget" i tittskåpet. För mer information, se dokumentet Riksintressen i samebyarna (allmän beskrivning). Den finns som pdf under www.ren2000.se, fliken Samebyar.

Områdesbeskrivningar för Rans sameby

Redovisningen av kärnområden (k) och strategiska platser (s) sker med hjälp av raster på karta som bilagts denna redovisning. Områden och platser har numrerats från väster till öster. Nedan beskrivs och motiveras respektive område som tagits ut som riksintresse.

1. Aurofjället, Miesket och Ältsvardo (k, s)

Ett koncentrerat sommarbetes- och kalvmärkningsområde, tillika sensommar- och höstland. Vid kalvmärkningarna sker samling mot de i området liggande kalvmärkningsgårderna. Området runt Tjirratjåkke är ett viktigt område på hösten och används av Rans sameby fastän det ligger utanför samebyns gränser. Norr om Tärnasjön är Skidbäcken en svår passage.

2. Ammarfjället (k, s)

Ett koncentrerat sommarbetes- och kalvmärkningsområde, tillika sensommar- och höstland. Hela Ammarfjället är lika viktigt för samebyn trots att det ligger utanför den fastställda gränsen för samebyns område. Tjulträskdalen utgör en central plats inom samebyns betesområde. Renarna samlas i dalgången där grönskan kommer tidigt på våren. Renarna dras också mot fjällbjörkskogen som ligger vid Tjulträskdalen för att äta svamp på hösten. Vid Ammarfjället utgör bebyggelse och stängsel flera svåra passage vid renflytt från Ammarfjället till Ribovardo över Tjulån.

3. Södra delen av Tärnasjön (s)

Sjön är en svår passage.

4. Äivosåive och Guvertfjället (k, s)

Ett sammanhängande betesområde för sommarhalvåret i de centrala delarna av samebyn. Under våren, kalvningstiden samt under försommar, sommar, sensommar och höst är det ett bra betesområde. Tjulträskdalen utgör en central plats inom samebyns betesområde. Renarna samlas i dalgången där grönskan kommer tidigt på våren. Renarna dras också mot fjällbjörkskogen som ligger vid Tjulträskdalen för att äta svamp på hösten. I områdets östra del finns hänslavsskogar som har stor betydelse under våren innan snötäcket medger ett bättre markbete. Vid Kraipe återfinns Rans samebys slakt- och skiljningsanläggning. Tre svåra passager vid Tjulträskan på grund av vattendrag.

5. Jillesnåle (s)

Rastbete som används främst under vår- och höstflyttningen.

6. Området mellan Storjuktan, Storvindeln, Sorsele och Jiltjaur, Abmoträsket, Nedre Saxnäs. (k, s)

Flera viktiga rastbeten inom ett större sammanhängande område som vid behov även kan utnyttjas för en längre tids bete. Jollegalesen är ett viktigt kärnområde. Naturligt samlingsställe under vår och höst. Viktiga rastbeten bl.a. vid Forsnäs, Olsträsket, Geristräsket, Lomavan i norra delen av Storjuktan samt området söder om Övre Saxnäs. Inom och i områdets närhet finns flera skiljningsanläggningar. Området är en knypunkt för samebyns flyttningsleder. Vid Gustavsberg, Stridsmark nedanför Stensundsforsen samt vid Olsbäcken utgör älven en svår passage. Dessutom är Inlandsbanan och väg 45 söder om Sorsele en svår passage.

7. Öster om Kvarnbränna och Blattniksele. (s)

Rastbete som används vid flyttningar höst och vår.

8. Abmobäcken (s)

Rastbete som används vid flyttningar höst och vår.

9. Området mellan Sandselet och Sandsjön. (s)

Rastbete som används vid flyttningar höst och vår. Mellan Sandsele och Sandsjön finns fyra svåra passager över Inlandsbanan och väg 45.

10. Från Tväråträsk österut mot Bjurås (k)

Rastbete som används vid flyttningar höst och vår.

11. Söder om Vindelälven från Vindelgransele till och med Dobbmanberget. (k, s)

Betesområde under våren och vintern för flera av samebyns grupper. Naturligt samlingsställe. Öster om Dobbmanberget finns även ett rastbete. Svår passage över älven vid Björksele på grund av bro.

12. Från Dobbmanberget ner till Ruskträsk söder om Vindelälven. (k)

Vinterbetesområden för flera av samebyns grupper. Naturligt samlingsställe. Dessutom finns rastbeten norr om Ruskträsk. Bebyggelse, bl.a. en bro och en parkering, stark trafik, vägar samt svaga isar, ibland öppet vatten hela vintern, gör Vindelälven till en svår passage.

13. Sikheden (k)

Huvudvinterbete och vårbete. Naturligt samlingsställe. Mycket viktig tallhed med lavbete.

14. Mårdsele (s)

Öppet vatten, bebyggelse och omöjlig framkomlighet på södra sidan forsen gör att Mårdseleforfen är en svår passage.

15. Från Mårdsele till Åmsele. Väster om Vindelälven. (k, s)

Huvudvinterbete för några av samebyns grupper. Naturligt samlingsställe. Mycket viktig tallhed med lavbete. Öppet vatten, bebyggelse, t.ex. flygplats samt järnväg gör att flera svåra passager finns över Vindelälven.

16. Hjukensjön (s)

Rastbete samt svår passage.

17. Ekorrsele (k, s)

Svår passage vid bron över Vindelälven på grund av forsen, turistanläggning och brant terräng.

18. Åmträsket, Strycksele och Gladaberg. (k, s)

Huvudvinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktig tallhed med lavbete. Vid Strycksele utgör öppet vatten, bebyggelse och väg två svåra passager.

19. Väster om Hällnäs. (k, s)

Huvudvinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktig tallhed med lavbete. Bebyggelse, öppet vatten och brant terräng utgör två svåra passager över Vindelälven.

20. Vindelns, Mesele och Aborrtjärn. (k, s)

Huvudvinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktig tallhed med lavbete. Vid Aborrtjärn finns två svåra passager över stambanan och vägen samt över sportstugeområde. Bilväg och bebyggelse utgör svåra passager i Vindelns område.

21. Från Vindelns till Rödånäs längs Vindelälven. (k, s)

Huvudvinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktig tallhed med lavbete. Svår passage över älven vid Rödåheden.

22. Stärkesmark, Gullsjö.(k)

Vinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktiga lavmarker och tallhedar. Två olika beten som kan komplettera varandra, berglandskap respektive tallhedar.

23. Rödåsel (s)

Svår passage över väg och Vindelälven på grund av bebyggelse och åkermark.

24. Område mellan Tavelnsjö, Vännäsby och Umeå (k, s)

Vinterbete för några av samebyns grupper. Mycket viktiga lavmarker i berglandskap. Starkt påverkat av bl.a. grustäkter, friluftsliv och järnväg. Två svåra passager i södra delen av Tavelnsjön på grund av bebyggelse och landsväg. Ytterligare en svår passage vid Sand över väg 363 på grund av åkermark och bebyggelse.

25. Botsmark ner till Bullmark. (k)

Vinterbete för några av samebyns grupper. Lavmarker i berglandskap.

26. Flurkmark. (k)

Vinterbete för några av samebyns grupper. Lavmarker i berglandskap.

27. Bullmark ner till Sävar (k)

Huvudvinterbetesområde för flera av samebyns grupper. Berg och hedlandskap.

28. Söder om Brännland (k, s)

Reservvinterbete för några av samebyns grupper. Svår passage vid Gubböle över Umeälven och E12 på grund av reglerat vatten och järnväg.

29. Söder om Umeå (k)

Reservvinterbete för några av samebyns grupper.

30. Området mellan Stöcksjön och Norrmjöle (k, s)

Reservvinterbete för några av samebyns grupper. Två svåra passager vid Stöcksjön på grund av bebyggelse och E4.

Flyttleder (s)

De flyttleder som redovisas är huvudflyttleder och används kontinuerligt. De är därför av riksintresse för rennäringen i Rans sameby.